

розвитку галузі, а оптимізувати види транспорту та їхні інфраструктурні можливості, як у приватних господарських інтересах, так і в інтересах усіх членів суспільства.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

Ісадкова О.Г.

*Науковий керівник: Осьмірко І.В., к.е.н., доцент
ХНПУ імені Г.С.Сковороди*

Зараз Україна перебуває у важкій політико-економічній ситуації. Як наслідок виникають фінансові проблеми держави, тому уряд вимушений шукати нові варіанти, як наповнити бюджет країні. Одним зі варіантів вирішення цього питання є запровадження податків тимчасового характеру. Актуальність цього питання полягає у тому, що саме ми зараз проживаємо важкі часи для нашої України, тому Верховна Влада України прийняла рішення запровадити військовий збір, але, на жаль, не є достатньо регульований законодавством, тому маємо труднощі на практиці.

Військовий збір в Україні був запроваджений на період АТО/ООС у зв'язку з російською агресією та закінчення реформування Збройних сил України згідно Закону України « Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» №1621-VII від 31.07.2014. Згідно п.п. 1.1 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ платниками військового збору є особи, визначені п. 162.1 ст. 162 ПКУ, зокрема,

- фізичні особи – резиденти, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні,
- фізичні особи - нерезиденти, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні та податкові агенти [1].

Таким чином на кожного з нас збільшується податкове навантаження. У той час під оподаткування військовим збором підлягають доходи у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами без вирахування сум податку на доходи фізичних осіб, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, у випадках, передбачених законом, а також податкової соціальної пільги за її наявності[4].

Згідно податкового законодавства України, військовий збір зазначається, як загальнодержавний податок, який сплачується громадянами України. Унікальністю збору в нашій державі є те, що отримані кошти направляються не до цільового фонду, а до бюджетів, а вже звідти виділяються на потреби армії та військового забезпечення. Основна мета запровадження військового збору полягає в забезпеченні потреб національної оборони та зміцненні збройних сил країни. Однак, щоб запровадження військового збору було законним та ефективним, необхідно дотримуватись принципів податкового законодавства,

зокрема, принципу економічності оподаткування та принципу єдиної системи до встановлення податків і зборів.

Відповідно до п. 8.2 ст. 8 Податкового Кодексу України до загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені Податковим Кодексом України і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених Податковим Кодексом України. Виключний перелік загальнодержавних податків встановлено статтею 9 ПК України. Але у чинній редакції Податкового Кодексу України, при доповненні п. 161 підрозділу 10 ПК України «Інші перехідні положення», відповідні доповнення до п.9.1 ст. 9 ПК України не були внесені.

Ще однією проблемою, пов'язаною з військовим збором, є подвійне оподаткування доходів громадян. Така ситуація виникає в зв'язку з тим, що військовий збір та єдиний соціальний внесок розраховуються від загальної суми доходів. Якщо при нарахуванні податку на доходи фізичних осіб ця проблема певним чином врегульована (база оподаткування податком на доходи фізичних осіб визначається за вирахуванням суми єдиного соціального внеску), то при оподаткуванні військовим збором ця проблема залишається не вирішеною.

Слід зазначити, що існує певне законодавче недопрацювання щодо обкладання податком доходів у формі виграшу в державну та недержавну грошову лотерею, а також виграшу гравця (учасника), отриманого від організатора азартної гри.

Відповідно до пп. 165.1.46 п. 165.1 ст. 165 ПКУ сума коштів, отриманих як виграш, приз у державну грошову лотерею в розмірі, що не перевищує 50 мінімальних заробітних плат, розмір якої встановлюється законом, не підлягає оподаткуванню. Саме тому необхідним є застосування даного положення і до військового збору. Це викликано тим, що:

1. Лотерейні білети є документом на пред'явника та не передбачають вказівки імені або інших відомостей про власника лотерейного білету. Оператор лотерей не має можливості здійснювати ідентифікацію та персоніфікацію гравців щодо кожного дрібного виграшу, що виплачується оператором на точці розповсюдження. Необхідність пред'явлення документу, що посвідчує особу для отримання виграшу в сумі від 1 грн. буде стримувати гравця від участі у грі, що практично повністю підірве діяльність з випуску та проведення державних лотерей, унеможлививши її здійснення. Як наслідок втрати понесуть не лише оператори державних лотерей, але й Державний бюджет України.

2. «Дрібні виграші» виплачуються розповсюджувачами – фізичними особами, які за дорученням оператора державних лотерей здійснюють прийняття ставок безпосередньо у гравців, виплату призів, а також інші операції, пов'язані з розповсюдженням державних лотерей. Ці фізичні особи, як правило, є суб'єктами малого підприємництва, що працюють на ринках, площах, вулицях тощо. Необхідність здійснення ними персоніфікації гравців значно переобтяжить їх діяльність, звівши нанівець переваги спрощеної системи оподаткування. Таким чином, приватні підприємці будуть змушені

припинити діяльність з розповсюдження лотерей, що підірве мережу розповсюдження операторів.

3. Сплата збору повинна здійснюватися до або в момент виплати призу. Виплата призів здійснюється розповсюджувачами за дорученням оператора на точках продажу, що фактично унеможлиблює виконання такої вимоги оператором, адже інформація про виплату призу та утримані у гравця кошти можуть бути передані оператору лише з тижневим запізненням.

Військовий збір згідно Закону України « Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» №1621-VII від 31.07.2014 становить 1,5% від бази оподаткування (Базою оподаткування військовим збором є сам дохід.).

За даними StateWatch можна проаналізувати, скільки військового збору сплатили українці за 8 років. Результати подані у діаграмі нижче.

Рисунок 1 – Надходження військового збору до Державного бюджету України

Загалом за 8 років до бюджету надійшло понад 131 млрд грн. На жаль, статистики щодо суми надходження військового збору за 2022 рік не відомо.

24.04.2022 року у Верховній Раді України надано на розгляд народним депутатам законопроект №7311 про зміни до Податкового кодексу, якими пропонується, зокрема, збільшити розмір військового збору з 1,5 до 3 відсотків.

У пояснювальній записці йдеться, що з метою створення у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», умов для належного забезпечення функціонування економіки, а також належного наповнення дохідної частини бюджету за рахунок надходження податкових та митних платежів потребують удосконалення окремі норми Податкового та

Митного кодексів України, а також деяких інших законів України.

Законопроектом пропонується

1. Встановити можливість відшкодування сум податку на додану вартість облігаціями внутрішньої державної позики.

2. Врегулювати деякі питання благодійної допомоги.

3. Збільшити розмір військового збору з 1,5 до 3 відсотків. При цьому пропонується тимчасово, на період воєнного стану звільнити від військового збору працівників правоохоронних органів, військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та інших осіб на період їх безпосередньої участі в здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації.

Введення військового збору у нашій країні у часи складної політично-економічної ситуації є правильним рішенням, оскільки збір має дуже важливе значення. Військовий збір є загальнообов'язковим, має на меті утримання армії та забезпечення військової сфери. Як свідчить світовий досвід та історія, введення невеликого податку з кожного громадянина є найбільш ефективним способом отримання коштів швидко, на відміну від окремих спонсорських внесків. Тому, я вважаю, що сплата військового збору кожним громадянином країни є фундаментом розбудови сильної, демократичної та незалежної держави. Фактично даний збір вважається загальнодержавним, у зв'язку з поспішним внесенням змін до Податкового Кодексу України, законодавчо це не регламентовано, тому існують певні недоліки щодо доходів, які є об'єктом оподаткування збором: виникають колізії щодо доходів з вигравів, окремих різновидів договорів, виплат, що прирівнюються до заробітної плати тощо.

Введення військового збору є необхідною в Україні, але нашому уряду слід вжити заходів, щоб усунути правові недоліки та ефективно розпоряджатись коштами в державному бюджеті, що платить кожен з нас.

Література:

1. Податковий кодекс України: Закон України, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

ОРІЄНТИРИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Курчатий Ю.В., здобувач PhD

Науковий керівник: Курчата І.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У сучасних економічних умовах функціонування транспортних